



MÁTSIK GYÖRGY

1925. november 11. Szombathely, Vas vármegye

Az elemi iskola kijárása után 1940-ben Réti Alajos műszerész mellett lett műszerész-tanonc, majd -segéd, 1944. júliustól a Magyar Optikai Műveknél továbbra is szakmájában dolgozott. 1945. január 14-én lépett a rendőrség kötelékébe, őrszemesként, majd őrpáncsnokként szolgált az államrendőrség Budapest XIII. kerületi kapitányságán. 1945-ben felvették a Magyar Kommunista Pártba. Esti pártiskolát és rendőrsportmesteri tanfolyamot végzett, 1948 elején, a rendőrakadémiára vezénylésekor a kistarcsai rendőrtanostály sportelőadójaként tevékenykedett rendőr őrmesteri rendfokozatban. 1949. márciusban, az akadémia befejezése után rendőr hadnaggyá léptették elő, s a szegedi VI. kerületi rendőrtanostályhoz osztották be, onnan még abban az évben a gyulai városi kapitányságra került bűnügyi előadónak, majd a miskolci rendőrtanostályhoz századparancsnoknak. 1950-ben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőrkapitányságon szolgált.

1951-1953-ban a Szovjetunióban tanult. 1953-tól rendőr őrnagyi rendfokozatban a Belügyminisztérium Országos Rendőrkapitányság IX. Osztályának vezetője volt, ő koordinálta a személyi igazolvány-rendszer bevezetésével járó feladatokat. 1955. július 15-től a BM ORK III. Osztálya (társadalmi tulajdon védelme) élén állt. 1958-as minősítése szerint „az ellenforradalom alatti magatartása ellen kifogás nem merült fel”. 1957. november 10-én miniszteri biztosként Borsod-Abaúj-Zemplénbe küldték, s 1957. júniusig ő vezette a megyei rendőr-főkapitányságot. 1956. december-1957. július között a Magyar Szocialista Munkáspárt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Ideiglenes Intéző Bizottságának is tagja volt.

1957-ben jogi végzettséget szerzett, s augusztus 1-jével kinevezték a Fővárosi Ügyészség Politikai Osztályára ügyésznek. 1959. február 13-án megbízták a Budapesti VII. Kerületi Ügyészség ideiglenes vezetésével, 1959. október 28. és 1962. szeptember 13. között pedig a Fővárosi Főügyészség Nyomozó Osztályát vezette. 1959-es minősítése szerint „Igen sok – főleg ellenforradalmi – politikai bűnügy tárgyalásán látta el a vádképviselőt igen aktívan és osztályharcosan, bátor kiállással. Ilyen volt pl. a Thököly úti ellenforradalmárok ügye.”

1962. szeptember 14.-1967. február 6. között csoportvezető ügyész volt a Legfőbb Ügyészség Nyomozó Osztályán. 1967. február 7-én a Fővárosi Főügyészségre helyezték át beosztott ügyésznek, mert a Legfőbb Ügyészség Személyzeti Önálló Főosztálya által készített feljegyzés szerint társával „nyomozásuk során olyan módszerekkel végezték munkájukat, amelyek nagymértékben sértik az ügyészségi nyomozó testület tekintélyét, a törvényesség biztosítását és több esetben letartóztatottakkal szembeni durva, goromba magatartásuk azokra lelki presszióként hatottak.”

1969. január 1-től a Melléktermék és Hulladékgyűjtő Vállalathoz (MÉH) került, kohászati osztályvezetőnek. 1983-1987 között a MÉH Tröszt vezérigazgatója volt.



Az 1956-os forradalmat követő megtorlás során legalább három olyan büntetőperben képviselte a vádhatóságot az elsőfokú tárgyaláson, amelyben halálos ítéletet hirdettek ki. Egy büntetőeljárásban – bár két személyre is halálbüntetés kiszabását kérte – első fokon „csak” életfogytig tartó börtönbüntetés született, de másodfokon az egyik vádlottat halálra ítélték.

1958. április 26-án Fónay Jenő és társa büntetőperében a Fővárosi Bíróság dr. Lomjapatak Béla vezette tanácsa halálra ítélte Fónay Jenőt és Márton Erzsébetet. Fónay elmarasztalását a dr. Vágó Tibor vezette tanács másodfokon, 1958. július 18-án helybenhagyta, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa azonban július 19-én kegyelmet gyakorolt, és életfogytig tartó börtönbüntetésre enyhítette büntetését. Márton ítéletét a másodfokú bíróság tizenöt évi börtönbüntetésre szállította le.

Nagy József és társai büntetőperében 1958. május 22-én a Fővárosi Bíróság dr. Tutsek Gusztáv vezette tanácsa halálra ítélte Nagy Józsefet, Szabó Lajost, Forgács Ferencet, Bárány Jánost, Ivicz Györgyöt és Mécs Imrét. Másodfokon, 1959. február 10-én a dr. Borbély János vezette tanács Forgács és Mécs ítéletét életfogytig tartó börtönbüntetésre enyhítette, a másik négy vádlottét helybenhagyta, akiket ki is végeztek.

Fáncsik György és társai büntetőperében Mátsik Fáncsik Györgyre, Dobi Károlyra, Tóth Tiborra, Gyűrű Andrásra, Deák Gáborra, Huzián Istvánra és Novák Károlyra halálbüntetést, Debrei Istvánra és Lengyel Jenőre hosszan tartó börtönbüntetést kért. A Fővárosi Bíróság dr. Tutsek Gusztáv vezette tanácsa 1958. augusztus 18-án Gyűrű Andrást életfogytig tartó börtönbüntetésre, Debrei Istvánt azonban halálra ítélte, a többiek esetében az ügyész kérését teljesítette. Másodfokon, 1959. december 18-án a dr. Borbély János vezette tanács Deák és Debrei ítéletét életfogytig tartó, Novákét tízévi börtönbüntetésre enyhítette, a többiekét helybenhagyta, és Fáncsikot, Dobit, Tóthot és Huziánt kivégezték.

Blaski József és társai büntetőügyében Mátsik a következő szavakkal indokolta, hogy Blaskira és az akkor 17 éves Mansfeld Péterre egyaránt halálbüntetés kiszabását kérte: „Kiemelni kívánom, hogy ezen bűnügyben másképpen kell vizsgálni azt a tényt, hogy a vádlottak valamennyien munkásszülők gyermekei, úgy kell vizsgálni mint osztályarulókat. Nem megtévedt emberekről van szó, hanem tudatos ellenforradalmárokról. [...] politikai síkon nincs fiatal vagy idősebb korú vádlott. Velük szemben a legdrágább szigorral kell eljárni a büntetés kiszabásánál.” Az elsőfokú büntetőeljárás végén (1958. szeptember 13-án) a Fővárosi Bíróság Guidi Béla vezette tanácsa nem hirdetett ki halálos ítéletet, de másodfokon, 1959. március 19-én – a vádat ekkor dr. Borsi Zoltán képviselte – dr. Vágó Tibor tanácsa Mansfeldet halálbüntetéssel sújtotta, akit kivégeztek.

KITÜNTETÉSEI

48-as Díszérem (1948)

Közbiztonsági Érem bronz fokozata (1948)

Kiváló Szolgálatért Érdemérem

Az Ügyészség Kiváló Dolgozója (1965)

FORRÁSOK, IRODALOM

Legfőbb Ügyészség Irattára I. 1761, M-101.

Budapest Főváros Levéltára XXV. 4. f. 9024/1959. Fáncsik György és társai pere.

Eörsi László: *Corvinisták, 1956. A VIII. kerület fegyveres csoportjai*. 1956-os Intézet, Budapest, 2001. 609.

Eörsi László: *A Széna tériek, 1956*. 1956-os Intézet-Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára, Budapest, 2004. 343., 347.

Trójai faló a Belügyminisztériumban. Az ÁVH szervezete és vezérkara, 1953–1956. Szerkesztette Gyarmati György és Palasik Mária. Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára-L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2013. 339–340.